

Behandling først fra det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbø), Udvalgets Formand, og dernæst fra en hel Række andre Medlemmer her i Salen fremsat en ret stærk Kritik mod dette Løfte. Det blev af det ærede Medlem for Kalundborg gjort gældende, at i de lutherske Kirker i Udlandet havde man i Reglen ikke noget saadant Løfte. Der er heller slet ingen Tvivl om, at der var, jeg tør sige, Enstemighed blandt Udvalgets Medlemmer for at stryge dette Løfte, for at stryge disse Ord: „Folkekirkenes Forskrifter“. Man har alligevel ikke gjort det. Hvorfor ikke? Er det af Frygt for Landstinget? Det er det ganske afgjort ikke; man har slet ikke haft Blikket henvendt paa Landstinget, naar man ikke vilde gaa med til det, som dog de allerfleste her i Salen og i Udvalget helst vilde gaa med til. Nej, Frygten, Hensynet kommer fra dette Tings egen Regering, fra den nuværende Venstreregering og fra dens Kultusminister. Han vilde ikke have nogen Forandring paa dette Punkt.

Nu er det et meget farligt Punkt. Jeg forstaar ikke, at et Folketingsudvalg har kunnet godkende dette Løfte om, at de valgte skulle være i Overensstemmelse med Folkekirkenes Forskrifter, og det fremgaar jo af Anmærkningerne til det foreliggende Lovforslag, at derved forstaar Kultusministeren ogsaa Folkekirkenes Bekendelseskrifter, altsaa bl. a. den augsburgske Konfession. Jeg forstaar det ikke. Man skulde jo dog mene, at der i dette Folketing sidder en Del Disciple af Grundtvig. Nu vide De alle sammen, at Grundtvig brugte hele Slutningen af sit Liv til at bekæmpe Præsteløftet. Han vilde have Præsteløftet bort; han vilde have indført Præstefrihed, han vilde have Præsterne løste fra Løftet paa den augsburgske Konfession. Han erklærede endogsaa — jeg tror, det var ved et Vennemøde i Tresserne over for en vis Modstand fra enkelte af sine Venner — at hvis man ikke gennemførte hans Krav paa dette Omraade, som han betragtede som en Kerne, et Hovedkrav i hele sin kirkelige Opfattelse, saa vilde i Løbet af en Menneskealder den Livsbølge, han havde sat i Bevægelse inden for Folkekirken, ebbe ud. Disse Ord ere gaaede i Opfyldelse; thi naar man ser paa denne Udvalgsbetænkning, maa man indrømme, at Grundtvigianismen er døende, ogsaa i det danske Folketing. Der er i Virkeligheden, saa vidt jeg kan se, kun een Grundtvigianer tilbage her i Tinget, og det er det ærede Medlem for Vemming. Men ikke

blot dette, ikke blot begynder man ikke en kirkelig Frihedslovgivning med at gennemføre N. F. S. Grundtvigs Testamente om Præstefrihed, ikke blot vil man ikke afskaffe Præsteløftet for de 1,000 Præster, vi have her i Landet. Nej, man vil indføre Præsteløftet for mindst 10,000 Mennesker, for alle de Medborgere, der skulle vælges ind i Menighedsraadene. For dem vil man genindføre Løftet, dem vil man løftebinde blandt andet til den augsburgske Konfession, løftebinde dem til Bestemmelser, som ikke en eneste af Folkekirkenes nuværende Præster fuldt ud holder sig til. Dette var jo ogsaa et af Grundtvigs Argumenter for at afskaffe dette Præsteløfte, at det i Virkeligheden ikke blev gennemført, at det altsaa i Virkeligheden medførte usande Tilstande. Nu vil man indføre det for over 10,000 Medlemmer af Menighedsraadene, løftebinde dem til saadanne Bestemmelser som, at Børn, der dø uden at være døbt, ere evig fordømte, løftebinde dem til et Punkt, som det om evige Helvedesstraffe, løftebinde dem til en Række fine teologiske Lærdomme, som ikke en af de paagældende forstaa, løftebinde dem til en Konfession, som ingen eller meget faa af disse 10,000 Menighedsmedlemmer har læst.

Det er i høj Grad beklageligt, at Udvalgets Flertal har bevaret dette Løfte. Jeg tør naturligvis ikke sige — jeg skal holde mig Formandens Formaning efterrettelig — jeg tør ikke sige, at Udvalgets Flertal har gjort det mod sin bedre Overbevisning, men jeg vil kun sige, at ved Sagens første Behandling her i Salen, og i den længste Tid af Udvalgets Arbejde havde Udvalgets Medlemmer den Overbevisning, at dette Løfte burde udgaa, men da Ministeren talte, i det Minut forandrede denne Overbevisning sig med det samme.

Men ikke blot forekommer det mig, at Folketingsudvalgene paa dette Punkt arbejde paa en saadan Maade, at det ikke er Udvalgene selv, der selvstændigt tage deres Standpunkt, men at de lade sig dirigere, snart af Pressen, snart af en Minister, snart andetsteds fra, gennem usynlige Traade, som vi Mindretalsmedlemmer ikke kunne følge — ikke blot dette, men selv paa de Punkter, hvor Udvalgets Flertal har en ærlig Villie til at foreslaa Forbedringer, kommer Udvalget ved en underlig Kejtethed, ved en underlig Mangel paa klar Tankeevne til at fremsætte noget, der i Virkeligheden gaar i stik modsat Retning af den, som er Flertallets Mening. Det